

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE O ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍM ŘÁDU

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Ústavem územního rozvoje pořádalo ve dnech 24. a 25. října 2019 v Olomouci 22. celostátní konferenci o územním plánování a stavebním řádu. Konference navázala na tradici pravidelných, každé dva roky se opakujících pracovních setkání zástupců státní správy, samosprávy a dalších odborníků z oblasti územního plánování a stavebního řádu.

Tématem letošní konference byly **připravované změny stavebního práva**. Konferenci zahájila ministryně pro místní rozvoj **Klára Dostálová**, která informovala o aktuálním vývoji na úseku územního plánování a stavebního řádu a chystaných změnách stavebního práva. Na úvod dále vystoupili zástupci Olomouckého kraje a města Olomouc – ředitel krajského úřadu Olomouckého kraje **Lubomír Baláš** a primátor statutárního města Olomouce **Miroslav Žbánek**. Dosaďadní spolupráci mezi Slovenskem a Českou republikou zhodnotil státní tajemník Ministerstva dopravy a výstavby SR **Peter Ďurček**. Informace k tématu konference dále představila náměstkyně ministryně pro řízení sekce výstavby a veřejného investování **Marcela Pavlová**, která tak navázala na úvodní vystoupení paní ministryně.

Následující blok konference byl věnován profesním komorám a sdružením a jejich pohledu na připravované změny stavebního práva. Tento blok zahájila **Renáta Pintová Králová** z Hospodářské komory, která představila cíle rekonstrukce stavebního práva a mimo jiné uvedla, že rekonstrukce reaguje na politické priority všech parlamentních stran. **Jiří Nouza** se zabýval připravovanými změnami stavebního práva z pohledu Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR. Zmínil mimo jiné složitý proces přípravy a povolování staveb a připomenul, že v České republice vznikl a trvá velký tlak na dostavbu infrastrukturálních staveb. Vládní exekutiva na to

reaguje paralelní přípravou několika právních předpisů vč. novely zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury.

Velký zájem vzbudil příspěvek místopředsedy Svazu měst a obcí ČR **Pavla Drahovzala**. Ten uvedl, že Svaz měst a obcí souhlasí s potřebou zjednodušení a zrychlení stavebních řízení. Zásadně však nesouhlasí s institucionálními změnami navrhovanými ve věcném záměru stavebního zákona, jejichž výsledkem má být vyčlenění stavebních úřadů ze spojeného modelu výkonu státní správy, rušení stavebních úřadů a vznik Nejvyššího stavebního úřadu. Pavel Drahovzal dále shrnul důvody, proč svaz odmítá tyto institucionální změny.

Postoj Sdružení místních samospráv ČR k připravovaným změnám představil **Jan Sedláček**. Sdružení vítá snahu zjednodušit stavební řízení, konkrétně digitalizaci stavebního řízení, zavedení jediného rozhodnutí o povolení stavby a změny v soudním přezkumu. Naopak za nepřijatelné považují členové svazu zrušení 400 stavebních úřadů a dvoustupňový oddělený model, který povede k růstu centralizace státní správy a navýšení nákladů. Diskutovat by se dle Jana Sedláčka dále mělo o fikci souhlasu, integraci dotčených orgánů a integraci EIA do povolovacího procesu – sdružení navrhuje úpravy těchto záměrů.

Za Českou společnost pro stavební právo (ČSSP) vystoupil **Jan Mareček**. Uvedl, že není nutné diskutovat o potřebě rekonstrukce, ale otázkou je, jak má být rekonstrukce provedena. ČSSP mimo jiné doporučuje integraci povolování a posuzování stavebních záměrů stavebními úřady a dotčenými orgány. Jan Mareček se dále zabýval povolovacími režimy různých kategorií staveb, funkcí autorizovaných osob a strategickými stavbami veřejné dopravní a technické infrastruktury.

Následovalo vystoupení **Pavla Křečka** z České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT). ČKAIT je členem pracovní skupiny v rámci připravované rekonstrukce stavebního práva. Podporuje vizi digitalizace stavebního práva, zjednodušení povolovacích procesů a jednotnou dokumentaci. Současně však komora předložila řadu připomínek, které nebyly při přípravě nového stavebního práva zohledněny.

Pohled **České komory architektů (ČKA)** na připravované změny stavebního práva přiblížil Jan Kasl. Komora v září 2017 přijala 10 tezí k novému stavebnímu zákonu. Jan Kasl informoval, kde vnímá ČKA rizika reformy stavebního práva. Mimo jiné například uvedl, že v deklarovaných principech „zjednodušení – sjednocení – zrychlení“ schází princip „zkvalitnění“. Přednášející dále hodnotil, jak jsou v připravovaných návrzích zohledněny jednotlivé teze ČKA z roku 2017 a stručně shrnul pozitiva i negativa připravovaných změn.

Neméně zajímavý byl příspěvek **Jana Fibigera** z Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, který se věnoval připravovaným změnám stavebního práva z pohledu SIA – Rady výstavby. Jan Fibiger mj. představil výzvu SIA vládě ČR k Stavebnictví 4.0. Představil některé kvalitní a zajímavé stavby, které byly nominovány na titul Stavba roku 2019 a zahraniční stavba roku 2019 a nástroje územního plánování nominované na Urbanistický projekt roku 2019. V závěru vystoupení zmínil význam činnosti Ústavu územního rozvoje a krátce vzpomněl na jeho bývalou ředitelku Alenu Navrátilovou.

Závěrečné vystoupení druhého bloku připadlo na **Petra Durdíka** z Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR. Mimo jiné uvedl, že úkolem stavebního zákona je nastavit pravidla pro výstavbu a ochránit veřejný zájem.

Dále se zabýval vztahem mezi nejvyšším stavebním úřadem a ochranou veřejného zájmu, mezi obecně závaznou vyhláškou a opatřením obecné povahy či mezi územním rozvojovým plánem jako nástrojem na celostátní úrovni a územním plánem kraje. Doporučil neintegrovat dotčené orgány do nejvyššího stavebního úřadu. Petr Durdík upozornil, že při přípravě nového stavebního práva je stále větší důraz kladen na čas a mnohem menší na kvalitu. V závěru příspěvku také zmínil Ústav územního rozvoje, který by měl vykonávat metodickou činnost.

Ve třetím bloku konference vystoupili zástupci jednotlivých ministerstev. První příspěvek přednesla **Jiřina Čížková** z Ministerstva dopravy. V úvodu zmínila náročnost celkové přípravy liniových dopravních staveb za podmínek současné legislativy. Uvedla očekávané přínosy rekodifikace z hlediska dopravních staveb, a to urychlení procesu přípravy, digitalizaci stavebního řízení, integraci dotčených orgánů do nové soustavy stavebních úřadů. Předmětem jednání je integrace speciálních stavebních úřadů do nejvyššího stavebního úřadu. Jiřina Čížková dále představila novinky v návrhu novely zákona č. 416/2009 Sb. a aktuální stav projednávání této novely.

Novela zákona č. 416/2009 Sb. byla předmětem přednášky také **Zdeňky Fialové** z Ministerstva průmyslu a obchodu. Informovala o hlavních změnách této novely v oblasti energetiky. Dále shrnula zásadní procesní změny navržené v rámci rekodifikace a zhodnotila připravovaný stavební zákon z pohledu Ministerstva průmyslu a obchodu.

David Sláma z Ministerstva vnitra se věnoval institucionálním změnám připravované rekodifikace stavebního práva. Ministerstvo vnitra nedoporučuje vyjmutí agendy stavebních úřadů z přenesené působnosti, dle názoru ministerstva lze většiny cílů rekodifikace dosáhnout při zachování stávajícího modelu stavebních úřadů. David Sláma shrnul rizika a předpokládané náklady institucionálních změn rekodifikace stavebního práva.

První den konference ukončil příspěvek **Libora Dvořáka** z Ministerstva životního prostředí. Zaměřil se na návrh koncepce povolování na úseku životního prostředí a naznačil mantinely rekodifikace z pohledu ochrany životního prostředí.

V prvním bloku následujícího dne konference vystoupili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Připravované změny stavebního práva na úseku územního plánování představil **Roman Vodný**. Věnoval se problematice pojmů na úseku územního plánování, změnám týkajícím se územně plánovací dokumentace, vymezení zastavěného území a stručně představil další navrhované změny.

Žanet Hadžič představila nejdůležitější navrhované procesní změny týkající se povolování staveb, dotčených orgánů a řešení problematiky černých staveb. Dále zmínila novelu zákona č. 416/2009 Sb. z pohledu změn v oblasti stavebního práva. Druhá část příspěvku byla zaměřena na stavební právo hmotné, cílem rekodifikace je jeho zjednodušení a zpřehlednění.

Institucionální změny byly předmětem příspěvku **Ivany Jakoubkové**. Seznámila účastníky konference s návrhem na vytvoření Nejvyššího stavebního úřadu, který bude mít postavení ústředního správního úřadu a jeho struktura bude dvoustupňová. Dále se věnovala problematice delimitace.

Zdeněk Zajíček informoval o aktuálním stavu projektu Digitalizace stavebního řízení a územního plánování. Představil návrh Portálu stavebníka, zabýval se organizačním zajištěním digitalizace a nastínil dosavadní postup řešení.

Poslední blok konference zahájily přednášející ze Slovenska – **Želmíra Kalinová** a **Viera Rajprichová** z Ministerstva dopravy a výstavby SR. Slovensko připravuje dva nové zákony, a to zákon o územním plánování a zákon o výstavbě. Oba zákony by měly nabýt účinnosti ke stejnému datu. V oblasti územního plánování bude ponechána stávající struktura ve-

řejné správy i struktura územně plánovací dokumentace a všechny obce budou mít povinně územní plán. Cílem připravovaného zákona o výstavbě je především zajistit kvalitu procesu výstavby. Bude zřízena Slovenská stavební inspekce, která bude podřízena Ministerstvu dopravy a výstavby SR.

Aktuální informace z Odboru územního plánování MMR, Odboru stavebního řádu MMR a z Odboru územně a stavebně správního MMR představili ředitelé těchto odborů.

Roman Vodný informoval o aktualizacích č. 2 a č. 3 Politiky územního rozvoje ČR (PÚR ČR), zveřejnění úplného znění PÚR ČR a Zprávě o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Dále představil novelu stavebního zákona provedenou novelou zákona č. 416/2009 Sb. Na úseku územního plánování se zavádí dokument územní rozvojový plán, standardizace vybraných částí územně plánovací dokumentace a národní geoportál územního plánování.

Žanet Hadžič informovala o nových metodikách a metodických upřesněních stavebního zákona na úseku stavebního řádu, které jsou dostupné na webových stránkách MMR. Dále se věnovala vztahům mezi stavebním zákonem a jinými zákony.

Ivana Jakoubková zaměřila své vystoupení na zákon č. 416/2009 Sb. z pohledu MMR. Představila ustanovení § 2e, které nabylo účinnosti dne 1. 8. 2019. Dále uvedla některé příklady z oblasti vyvlastnění, se kterými se MMR setkalo v rozhodovací praxi.

Závěrečné vystoupení připadlo **Zdeňce Kučerové**, která představila vybrané výstupy Ústavu územního rozvoje (ÚÚR). Informovala například o publikaci Obec a územní plánování, která vyšla jako mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 3/2019. ÚÚR zpracoval podklady pro aktualizaci č. 2 a č. 3 PÚR ČR a pro Zprávu o uplatňování PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1. Dále v roce 2019 zprovoznil pracovní verzi Mapového portálu územně analytických podkladů ČR.

Konference ukázala, že téma rekodifikace stavebního práva je velmi živé. Účastníci se shodli na tom, že je třeba provést změny, především zrychlit

a zjednodušit povolovací procesy a také zajistit digitalizaci stavebního práva. Názory účastníků se však velmi rozcházejí při pohledu na připravované

institucionální změny a vytvoření Nejvyššího stavebního úřadu. Někteří vystupující také zmínili, že rekodifikace je náročný proces, který nelze uspěchat.*)

*Ing. Ludmila Rohrerová
Ústav územního rozvoje*